

**Pojęcie, istota i źródła zagrożeń
bezpieczeństwa
międzynarodowego**

bezpieczeństwo

aspekt negatywny
(brak zagrożeń dla przetrwania)

aspekt pozytywny
(swoboda rozwoju)

bezpieczeństwo

stan

proces

bezpieczeństwo

państwa (narodowe)

międzynarodowe

Pojęcie bezpieczeństwa międzynarodowego

bezpieczeństwo międzynarodowe oznacza układ stosunków międzynarodowych zapewniający wspólne bezpieczeństwo państw tworzących system międzynarodowy.

Jest to nie tylko wąskie i statyczne pojmowanie tego terminu. Obejmuje również aspekt dynamiczny w postaci dążeń i działalności społeczności międzynarodowej podejmowanej w celu utrzymania i utrwalania pokoju przez stanowienie norm prawa międzynarodowego, tworzenie instytucji i organizacji między-narodowych umożliwiających pokojowe regulowanie sporów i eliminowanie zagrożeń.

Kategorię bezpieczeństwo klasyfikuje się wg kryteriów:

- przedmiotowego – polityczne, militarne, ekonomiczne, społeczne, kulturowe, ideologiczne, ekologiczne;
- przestrzennego – lokalne, subregionalne, regionalne, ponadregionalne, globalne;
- sposobu zorganizowania – indywidualne (hegemonizm mocarstwowy, izolacjonizm, neutralność lub niezaangażowanie), system równowagi sił (klasyczny koncert mocarstw, system bipolarny, system równowagi strachu), system blokowy (sojusze), system bezpieczeństwa kooperacyjnego, system bezpieczeństwa zbiorowego (uniwersalnego lub regionalnego).

Wyzwania i zagrożenia bezpieczeństwa międzynarodowego – relacje między pojęciami

Wyzwania – nowe sytuacje, w których pojawiają się potrzeby wymagające sformułowania odpowiedzi i podjęcia stosownych działań.

Nierozwiązane wyzwania mogą dopiero przekształcić się w zagrożenia dla bezpieczeństwa państw.

Zagrożenia – rzeczywiste działania innych uczestników życia społecznego, niekorzystne i niebezpieczne dla żywotnych interesów oraz podstawowych wartości danego podmiotu.

przenoszenie się różnej natury negatywnych zjawisk w skali międzynarodowej

Zagrożenia bezpieczeństwa

zagrożenie bezpieczeństwa

wg kryteriów

Przedmiotowe

- polityczne
- militarne
- ekonomiczne
- społeczne
- ekologiczne

Źródła zagrożeń

- naturalne
- techniczne
- ustrojowe
- demograficzne
- ideologiczne
- gospodarcze
- edukacyjne
- psychologiczne
- kulturowe
- inne

Skala zagrożeń

- światowe
- międzynarodowe
- państwa
- jednostki administracyjnej

Zjawiska i procesy tworzące zagrożenia bezpieczeństwa międzynarodowego:

- wzrost dostępu do technologii produkcji broni masowego rażenia, zwłaszcza broni jądrowej**
- większe możliwości działania transnarodowych grup przestępczych, grup terrorystycznych**
- zmiany w środowisku naturalnym, których efektem są globalne problemy ekologiczne w postaci efektu cieplarnianego, zaniku warstwy ozonowej czy ginięcia gatunków**
- wzrost społecznych napięć wewnątrz państw, które zagrażają ich spójności i stabilności, a także środowisku międzynarodowemu**
- spory terytorialne, konflikty etniczne i religijne;**
- migracje międzynarodowe**